

2026

Dit gaan wij doen voor uw gemeente

Jaarprogramma

Gemeente Alblasserdam

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarprogramma 2026. Dit programma vormt de leidraad voor de uitvoering van wettelijke taken en beleidsmatige ambities, zoals vastgelegd in de door u vastgestelde nota *Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)*. Het jaar 2026 is bovendien een verkiezingsjaar, wat het belang van transparantie, samenwerking en zichtbare resultaten extra onderstreept.

De focus ligt onder andere op het inspelen op de gevolgen van klimaatverandering, het realiseren van de regionale energiestrategie, de overgang naar een circulaire economie, het afronden van woningbouwprojecten en het verminderen van overlast in buurten en wijken. OZHZ voert alle verplichte milieubasistaken uit voor de gemeente. Dit doen wij in overeenstemming met wettelijke verplichtingen en in nauwe samenhang met de beleidskaders zoals vastgelegd in de nota VTH. In aanvulling op het uitvoeren van de VTH-basistaken milieu adviseert OZHZ ook al haar opdrachtgevers over milieu in relatie tot het omgevingsplan en ruimtelijke ordening. Specifiek voor Alblisserdam voert OZHZ ook VTH-taken uit op het gebied van bouwen, APV en huisvesting. Dankzij de nauwe samenwerking en de regelmatige aanwezigheid van onze collega's op locatie, weten we elkaar goed te vinden en werken we als echte partners aan een leefbare en toekomstbestendige omgeving.

Realiseren van ambities in financieel moeilijke tijden

Budgetten van veel gemeenten staan onder druk, Alblisserdam vormt hierop geen uitzondering. Ondanks dit blijft u werk maken van uw ambities. Onder meer op het gebied van woningbouw zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet. Zo start de nieuwbouw op het Kloosterrein naar verwachting in 2026. Om te waarborgen dat de realisatie van uw woningbouwplannen op een veilige wijze plaatsvindt is er de komende jaren een grotere inzet van toezicht bouw nodig. Om dit in 2026 binnen uw budgettaire kader mogelijk te maken neemt u budget dat in 2025 niet door OZHZ is benut mee naar 2026. Ook besloot u de bezuiniging van 2% op het jaarprogramma, in tegenstelling tot in 2023 en 2024, niet door te voeren.

Nota VTH

In 2026 werken we verder aan de uitvoering van de Nota Vergunningen, Toezicht & Handhaving (VTH) 2025–2028. Deze regio brede nota vormt het beleidskader en de strategie voor vergunningverlening, toezicht en handhaving door OZHZ. Het doel is een gelijk speelveld voor bedrijven, instellingen en inwoners en een uitvoering die voldoet aan de wettelijke eisen.

De nota speelt in op actuele ontwikkelingen, zoals de Omgevingswet, energiebesparing, kwaliteitsborging bouwen en de overdracht van bodemtaken naar gemeenten.

De uitvoering in 2026 richt zich op:

- Vergunningverlening, toezicht en handhaving op milieu, bouwen, natuur en lokale regels;
- Informatiegestuurd en risicogericht werken, met toezicht op de hoogste risico's (Hoog en Midden);
- Een balans tussen vraaggestuurd handelen (aanvragen en meldingen) en overheidsgestuurd handelen (toezicht en actualisatie vergunningen).

Leeswijzer

Dit jaarprogramma geeft u inzicht in actuele ontwikkelingen die ons werk in 2026 beïnvloeden. Daarna geeft dit jaarprogramma inzicht in de aantallen producten die we in 2026 voor u verwachten te maken. Tot slot volgen de financiële afspraken die met u zijn gemaakt en bijzonderheden die daarmee samenhangen. In de bijlagen vindt u informatie over de vergunningplichtige bedrijven in uw gemeente en de inspecties die geprogrammeerd zijn. Ook is een bijlage met detailinformatie over de werkzaamheden van OZHZ binnen de verschillende werksoorten toegevoegd. Op onze website staan voorbeelden van het werk dat we voor u uitvoeren, zie daarvoor de link naar het online jaarverslag.

Online jaarverslag

Bekijk ook de online jaarverslagomgeving over 2025 of 2026. U leest daar het hele jaar door over de laatste vergunningsprocedures en toezicht acties. We nemen u ook mee in onze verhalen over de meest actuele onderwerpen. U leest interviews met experts en ziet wat adviezen in de praktijk betekenen. Het is de online omgeving waar iedereen kan zien wat OZHZ betekent voor de leefomgeving. U, maar ook iedere inwoner, ondernemer, raadslid, ambtenaar of samenwerkingspartner. U kunt hier ook de vastgestelde voortgangsrapportages en het jaarverslag downloaden.

De omgeving voor 2025: www.ozhz.nl/regio//Alblasserdam-2025

De omgeving voor 2026*: www.ozhz.nl/regio/Alblasserdam-2026

*Deze linkt werkt vanaf 1 januari 2026.

2. Inhoudelijke ontwikkelingen

Advisering over regionaal bodembeleid met ruimte voor lokale keuzes

Uit de eerste periode onder de Omgevingswet blijkt er bij de gemeenten in Zuid-Holland Zuid een duidelijke behoefte te zijn aan regionale afstemming van bodembeleid. Gemeenten willen graag samenwerken om beleid en uitvoering op elkaar af te stemmen, maar hechten tegelijkertijd waarde aan ruimte voor lokale keuzes. OZHZ ondersteunt hen daarbij door te helpen bij het opstellen van nieuwe bodemregels en door te adviseren over de inhoud en toepassing van het beleid.

Uitvoering van de bodemtaken

In 2024 en 2025 zijn de eerste ervaringen opgedaan met het nieuwe wettelijke kader (Omgevingswet), waarbij gemeenten het bevoegde gezag zijn voor een groot aantal bodemtaken. Geconstateerd is dat gebiedstoezicht (ook wel vrije veld toezicht genoemd) een belangrijk instrument is om naleving te waarborgen. In de uitvoering in 2026 wordt daarom meer ingezet op gebiedstoezicht binnen de huidige werksoorten.

Op regionaal niveau is de financiële raming voor bodemtaken in lijn met de in de begroting 2026 opgenomen structurele en incidentele middelen. Eventuele afwijkingen door bouwprojecten of infrastructurele ontwikkelingen kunnen lokaal incidenteel extra financiële middelen vragen. Om hier inzicht in te krijgen organiseerde OZHZ een bodem roadshow (zie hierna). Met alle gemeenten is afgesproken om in overleg te blijven, zodat ontwikkelingen tijdig kunnen worden afgestemd.

Bodem roadshow

In de zomer van 2025 bezochten bodemmedewerkers van OZHZ alle gemeenten binnen ons werkgebied om de bodemtaken te bespreken. Tijdens deze gesprekken gaven we toelichting op de taken die OZHZ uitvoert op het gebied van toezicht en handhaving bodem en gingen we in gesprek over ruimtelijke ontwikkelingen, zowel op korte als lange termijn.

Tijdens de bezoeken in 2025 brachten we samen met gemeenten in kaart welke grote projecten en ontwikkelingen gaan spelen op het gebied van bodem. Zowel gemeenten als OZHZ ervaren deze gesprekken als zeer waardevol. Ze bieden inzicht in toekomstige werkzaamheden en helpen bij het inschatten van de benodigde capaciteit en budgetten.

Een mix van toezicht en stimulering om energiedoelen te halen

De gemeentelijke besparingsdoelen staan vast in de Regionale Energiestrategieën (RES). OZHZ helpt gemeenten deze doelen te halen door toezicht, preventie en stimulering te combineren (energieprogramma).

Energietoezicht is een structurele wettelijke taak, waarvoor het uitvoeringsniveau in de nota VTH is vastgelegd. Sinds begin 2025 controleren we ook de rapportageplicht voor personenmobiliteit. In 2025 is de tijdsinzet opgevangen binnen het jaarprogramma, er zijn geen aanvullende uren voor gereserveerd. De uitvoering pakken we op binnen toezicht midden energie. Met het stimulerend spoor werken we samen in de regio en bieden we lokaal maatwerk.

Ontwikkelingen Omgevingswet

Einde programma Omgevingswet

Het programma Omgevingswet is eind 2025 beëindigd. Het programma is overgegaan naar de lijn en waar nodig maken projecten nog onderdeel uit van de Ontwikkelaanpak. Het project voor de regionale harmonisatie van milieuthema's in het Omgevingsplan is een omvangrijk project dat doorloopt. Gemeenten moeten in 2032 klaar zijn met de Omgevingsplannen. Dit is een grote opgave; daarom verwachten we dat we u ook in de komende jaren adviseren over de invulling van milieuthema's in het Omgevingsplan.

Onder de Omgevingswet is monitoring van milieueffecten verplicht voor projecten van bepaalde omvang. OZHZ ondersteunt u daarbij. Ook willen we onze expertise zo veel mogelijk inzetten aan de voorkant van uw beleidscyclus. Zodoende dragen we maximaal bij aan uw uitdagingen in de fysieke leefomgeving. Wat deze uitdagingen betekenen voor u werken we nader uit in de Ontwikkelaanpak 2026-2029.

Het zal nog enkele jaren duren voor de uitvoering onder de Omgevingswet optimaal functioneert. Aanpassingen in werkprocessen of werkafspraken naar aanleiding van wetswijzigingen, jurisprudentie, het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en praktijkervaringen worden zoveel mogelijk opgepakt via de reguliere jaarprogramma's.

Omzetten industrieterreinen naar GPPIL

Onder de Omgevingswet is het noodzakelijk om voor elk geluidgezoneerd industrieterrein een aanpassing te doen. De hele systematiek van een geluidzone met een zonegrens komt te vervallen en de geluidbelasting op bepaalde punten (GPP's) en het geluidaandachtsgebied moeten worden bepaald en vastgelegd in het omgevingsplan. Deze omzetting is een grote actie die zowel van de gemeente zelf als van OZHZ een forse inspanning vraagt. We hebben inmiddels voldoende kennis opgebouwd om in 2026 de eerste industrieterreinen om te zetten. We kunnen niet alle gezoneerde industrieterreinen tegelijk omzetten en spreiden de omzetting daarom over een aantal jaren. Samen met uw gemeente en de betrokken bedrijven maken we een planning en voeren we de omzetting uit. De omzetting is pas mogelijk als de huidige zone volledig op orde is. In uw gemeente gaat het om Aan de Noord, dit terrein overlapt delen van Alblasserdam, Hendrik-Ido-Ambacht en Papendrecht.

Binnen Aan de Noord zijn meerdere herstelacties nodig voor de omzetting kan plaatsvinden, we zijn daarover met u in gesprek.

Via www.ozhz.nl/themas/geluid/zonebeheer kunt u de gebieden op de kaart bekijken en vindt u meer informatie.

In 2026 zetten we de bestaande financieringsconstructie door. Dat betekent dat OZHZ de uren boekt op een collectief nummer, waarna doorbelasting via een verdeelsleutel per gemeente plaatsvindt. Het pionieren - ontdekken & leren door te doen - is een van de lijnen binnen de projectaanpak. Opgedane kennis komt ten goede aan het collectief. Voornemen is om vanaf 2028 voor GPP te gaan werken met individuele budgetten per gemeente.

Overige ontwikkelingen

We zien in de regio Zuid-Holland Zuid verschillende ontwikkelingen die direct van invloed zijn op vergunningverlening, toezicht, handhaving en advisering. Het gaat met name om PFAS en andere zeer zorgwekkende stoffen, de woningbouwopgave, lozingen en luchtkwaliteit, stikstof en de transitie naar een circulaire economie. Deze thema's vragen om een structurele, programmatische aanpak, waarbij uitvoering, advisering en samenwerking met partners centraal staan.

PFAS en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

PFAS blijft een belangrijk aandachtspunt in onze regio. De verspreiding van deze stoffen via lucht, water en bodem heeft geleid tot langdurige milieueffecten en grote maatschappelijke zorgen. Landelijk is ook steeds meer aandacht voor zeer zorgwekkende stoffen, waaronder PFAS. Binnen het kader van de landelijke regelgeving voor ZZS worden bedrijven opgespoord en beoordeeld op hun gebruik van dergelijke stoffen. Zodra emissies (naar lucht, bodem, water en via afvalstoffen) in beeld zijn, wordt gestuurd op minimalisatie van uitstoot en toepassing van het voorzorgsbeginsel. Voor bodemtoetsing, vergunningverlening en toezicht betekent dit dat we extra aandacht besteden aan het gebruik en de uitstoot van deze stoffen.

Woningtekort

De woningbouwopgave blijft onverminderd groot. Landelijk ligt de ambitie op de bouw van 900.000 nieuwe woningen tot 2030. Ook in onze regio zijn aanzienlijke uitbreidingsplannen. OZHZ adviseert in de planvorming en zorgt voor zorgvuldige vergunningverlening en toezicht op de uitvoering in gemeenten die de bouwtaak bij ons hebben ondergebracht. Bodemkwaliteit, klimaatadaptatie, geluid en omgevingsveiligheid spelen een steeds belangrijkere rol. Door onze expertise vroeg in de beleidscyclus in te brengen, dragen we bij aan een voorspelbare en efficiënte afhandeling van vergunningaanvragen en een betere ruimtelijke kwaliteit.

Lozingen en uitstoot

Lozingen en uitstoot van schadelijke stoffen vanuit industrie, landbouw en verkeer staan nadrukkelijk op de agenda. Deze emissies naar de lucht, het water en de bodem hebben een directe invloed op milieu en gezondheid.

Binnen de wettelijke kaders werken we aan het versterken van toezicht en het verder harmoniseren van milieuregels binnen omgevingsplannen. Ook zetten we in op datagedreven toezicht, zodat we sneller en gericht kunnen reageren. De uitvoering sluit aan bij landelijke programma's zoals het Schone Lucht Akkoord en bij Europese normen voor luchtkwaliteit. Innovatieve instrumenten, zoals voorspellende analyses van milieuoverlast, worden steeds meer onderdeel van onze werkwijze.

Stikstof

De stikstofproblematiek blijft een structurele factor die vergunningverlening en toezicht beïnvloedt.

De landelijke regelgeving en de jurisprudentie zorgen voor complexiteit in procedures, vooral in sectoren zoals landbouw, industrie en bouw. In de uitvoering werken we nauw samen met provincie en gemeenten om aanvragen integraal te beoordelen en mitigerende maatregelen te borgen.

Daarnaast werken we aan harmonisatie van stikstofonderdelen binnen omgevingsplannen, zodat de uitvoering eenduidiger en beter voorspelbaar wordt.

Circulaire economie

De overgang naar een circulaire economie is een belangrijk strategisch thema voor de komende jaren. Landelijk en Europees beleid scherpt de doelen en verplichtingen aan, met nieuwe wetgeving zoals de Circular Economy Act en Europese duurzaamheidsrichtlijnen. Deze ontwikkelingen hebben directe gevolgen voor onze taakuitvoering én voor die van de tien gemeenten in onze regio.

In de regionale circulaire krachtenbundeling werken we met u en de andere regiogemeenten samen aan drie centrale thema's: beleid, bedrijvigheid en bouw. We verkennen de mogelijkheid om gezamenlijk regionaal circulair beleid op te stellen, brengen circulaire bedrijven in kaart en organiseren innovatietafels rond circulaire bouw.

Binnen VTH zijn we actief betrokken bij de landelijke (rijk-regio) krachtenbundeling in de werkgroep Circulaire Economie en VTH. Provinciebreed werken we samen met andere omgevingsdiensten en intern is de Afvaltafel opgezet. Vanuit OZHZ dragen we zo op landelijk, regionaal en intern niveau bij aan het versnellen van de circulaire transitie - zowel in onze adviserende rol richting uw gemeente (bijvoorbeeld in contact met uw bedrijfscontactfunctionaris) als in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving.

3. Algemene taken

Bezuiniging e-noses

In 2026 is de financiering van de e-noses gewijzigd. Het grootste deel van de kosten wordt vanaf dit jaar gedragen door ILT als bevoegd gezag. Hierdoor kan OZHZ een structurele besparing realiseren binnen de reguliere begroting. Deze besparing wordt ingezet voor het realiseren van de taakstelling en het op peil houden van de basisdienstverlening, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit of dekking van de monitoring van geur- en luchtkwaliteit. Om de volledige functionaliteit van het e-nose netwerk te behouden voor het opsporen van onder meer de bron van geurklachten is het Algemeen Bestuur akkoord gegaan met financiering van een beperkt aantal e-noses. De financiële vertaling is verwerkt in dit jaarprogramma onder Advies derden / onderzoekskosten / materieel budget.

Ombuiging Ontwikkelaanpak en herschikking budgetten

In het kader van de ombuigingsopgave is binnen de Ontwikkelaanpak een structurele ombuiging van € 100.000 doorgevoerd. Daarnaast wordt € 180.000 vanuit het voormalige programma *Beter Benutten van Data* overgeheveld naar het budget *generieke taken* van het jaarprogramma. Vanuit dit budget wordt voortaan het inhoudelijke beheer van de applicaties en kaarten gedekt. Hiermee wordt een zuiver onderscheid gemaakt tussen ontwikkel- en beheerbudget. Voor de deelnemers heeft deze herschikking geen financieel effect. Het structurele jaarbudget voor de Ontwikkelaanpak bedraagt vanaf 2026 € 1,04 miljoen. De kosten worden volledig verrekend via de jaarprogramma's van de opdrachtgevers.

Focus Ontwikkelaanpak 2026

De ontwikkelaanpak blijft het kader waarbinnen OZHZ werkt aan innovatie, digitalisering en procesverbetering. De prioriteit ligt in 2026 bij:

- het slimmer en doelgerichter inzetten van beschikbare uren;
- bundeling van ontwikkelthema's binnen de samenwerking met andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten;
- versterking van informatie gestuurd werken;
- ondersteuning bij implementatie van nieuwe wettelijke en strategische opgaven (zoals robuustheidscriteria en Omgevingswet);
- het onderscheiden van ontwikkel- en beheeractiviteiten voor een transparanter financieel beeld.

Door deze gerichte inzet van middelen en capaciteit kan OZHZ haar innovatie- en ontwikkelambities voortzetten, terwijl tegelijk wordt bijgedragen aan de realisatie van de bezuinigingsdoelstellingen.

4. Overheidsgestuurde taken regionaal

Overheidsgestuurd handelen omvat werk op initiatief van de overheid. Dit werk is planbaar en OZHZ gaat bij de uitvoering risicogericht te werk. Denk aan het actueel houden van de voorschriften in vergunningen en het toezien op de naleving van de voorschriften van bedrijven en instellingen in onze regio.

Actualiseren vergunningen

Minimaal eens per vijf jaar toetsen we vergunningen op actualiteit. Uiteraard houden we daarbij rekening met wettelijke verplichtingen¹ (zie ook onder Toezicht en Handhaving gebruiksfase Hoog). Als actualiseren van de vergunning noodzakelijk is, starten we in hetzelfde jaar de procedure voor ambtelijke revisie. Het actualisatieprogramma 2026 is gebaseerd op de ouderdom van de vergunningen. De urenraming op de complexiteit van de bedrijven en de relevante onderwerpen. In 2026 gaat het om twee actualisatietoetsen, bij Maat Heftrucks en BCTN Alblasserdam B.V. - Container Transferium Alblasserdam (CTA en HbR)(Grontmij). In bijlage A is aangegeven welke vergunningplichtige bedrijven er binnen uw gemeente zijn en bij welke bedrijven een actualisatietoets wordt uitgevoerd.

Basistoezicht op risico's en terugkerende verplichtingen

Het overheidsgestuurde toezicht richten we op het beperken van de risico's voor veiligheid en gezondheid, op de beheersing van vergunde activiteiten en de beheersing van (terugkerende) verplichtingen (waaronder energiebesparing).

Toezicht & handhaving gebruiksfase Hoog

Activiteiten in gebruiksfase hoog hebben het grootste risico voor de veiligheid en gezondheid van de leefomgeving. Het gaat om branches met een risicoscore van 6 of hoger voor milieu of brandveilig gebruik, aangevuld met de bedrijven met een lagere risicoscore die op basis van het Besluit Activiteiten Leefomgeving vergunningplichtig zijn. De bedrijven en instellingen met een hoge risicoscore controleren we grondig: elke 4 jaar volledig op de thema's veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. Ook toetsen we minimaal eens per 4 jaar of de activiteiten (en omvang) nog overeenkomen met de vergunde situatie. Deze frequentie sluit aan bij de eisen vanuit Europese regelgeving, zoals BREF's². Ten slotte blijven we alert op nieuwe en terugkerende verplichtingen. Zijn deze rapporten juist en op tijd ingeleverd? Denk aan het indienen van een rapportage met de besparingsmogelijkheden voor energie.

¹ Binnen vier jaar na de publicatie van een zogenaamde 'Best Beschikbare Techniek-conclusie' voor een IPPC-installatie moeten de vergunningen geactualiseerd worden.

² BREF's staat voor BAT Reference documents en is een uitwerking van de IPPC-richtlijn van de Europese Unie. 'BAT' staat voor Best Available Techniques oftewel Best Beschikbare Techniek.

Het regelmatig informeren van bedrijven over mogelijke (aankomende) verplichtingen of tekortkomingen, draagt bij aan een hogere naleving en het verder beperken van de risico's.

Om uitvoering in lijn met de nota VTH te borgen werkt OZHZ bij bedrijven met risicoscore hoog met een locatieverantwoordelijke die een locatieplan opstelt en beheert.

Dit locatieplan is de basis voor de VTH-taken voor de komende periode. In de 4 jaar komen alle thema's aan bod, zoals afval, veiligheid, energie, emissies en lozingen. In het locatieplan leggen we jaarlijks de speerpunten vast die in dat jaar gecontroleerd worden. We houden daarbij rekening met het risico en het naleefgedrag van het bedrijf.

Heeft het bedrijf een milieuvergunning, maar een lagere risicoscore dan controleren we het bedrijf in een frequentie van eens in de drie jaar. Denk hierbij aan de agrarische sector, windturbines en afvalwaterzuiveringen.

Toezicht & handhaving gebruiksfase Hoog	Raming aantal controles 2026
Jaarlijkse controle op basis van locatieplan	12
Controles eens per drie jaar (milieuvergunning en lagere risicoscore)	1
Totaal	13

In de urenraming houden we rekening met het uitvoeren van de initiële controles, de benodigde opvolging, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en de beoordeling van eventuele rapportages (zoals verslaglegging over de emissies via de PRTR of energiebesparing).

In bijlage B is het overzicht van bedrijven en instellingen opgenomen, dat valt onder Toezicht & handhaving gebruiksfase Hoog en wordt gecontroleerd in 2026.

Hoe een controle door OZHZ in zijn werk gaat leest u op onze website: [Onze inspecteurs controleren op wettelijke milieu-, bouw- en brandveiligheidsregels](#).

Toezicht & Handhaving Midden Milieu, Energie en Bestaande bouw/brandveilig gebruik

Bij de locaties zonder vergunningplicht met een gemiddelde risicoscore van 3.0 t/m 6.0, houden we projectmatig en thematisch toezicht, dit is Toezicht Midden. Het programma Toezicht Midden is opgezet om regiobreed op dezelfde manier om te gaan met veiligheids- en gezondheidsrisico's voor onze inwoners. We zetten de projecten in 'waar het er het meest toe doet'. We werken branchegericht, maar ook op basis van actuele thema's en ontwikkelingen in de regio. Denk aan onderwerpen die branche-overstijgend zijn, zoals energiebesparing, afval, emissies en opslag of gebruik van gevaarlijke stoffen. Per project bepalen we welke toezichtstrategie het meest geschikt is.

In het jaarprogramma Toezicht Midden 2026 zijn elf milieuprojecten opgenomen die OZHZ voor alle gemeenten uitvoert.

Voorbeelden van deze milieuprojecten zijn Polyvlokken bij maneges, Concernaanpak tankstations en Stallen vervoerseenheden met gevaarlijke stoffen. Daarnaast zijn voor de gemeenten Alblaserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam en Molenlanden vijf projecten opgenomen binnen het taakveld brandveilig gebruik en bestaande bouw. In 2026 gaat het bijvoorbeeld om het Onderwijs, Bijzondere woonfuncties en kamergewijze verhuur en Gebruiksfuncties in beeld.

Het Project informatieplicht energiebesparing en terugdringen energiegebruik voeren we voor alle gemeenten uit.

Het jaarprogramma Toezicht Midden wordt jaarlijks door het AB vastgesteld. Via onze website leest u over de voortgang: [Toezicht Midden 2026 - OZHZ](#). We sluiten het jaar af met een jaarverslag.

5. Overheidsgestuurde taken lokaal

Planmatig VTH lokaal geprogrammeerd

Toezicht & handhaving lokale regelgeving

Het gaat hier om het uitvoeren van extra controles of andere werkzaamheden op basis van door u gemaakte keuzes. In 2026 hebben we in ieder geval inzet op bouw (denk aan BAG-schouw en beschermd dorpsgezicht). Ook het project 'toezicht en handhaving volkstuinencomplexen' wat we op uw verzoek uitvoeren wordt uit dit budget gefinancierd.

Toezicht & Handhaving in het kader van ondermijning

Omdat OZHZ veel controles uitvoert bij bedrijven kan OZHZ soms signalen van ondermijnende activiteiten oppikken. Op uw verzoek kan OZHZ bovendien kennis inbrengen bij het stellen van prioriteiten en het plannen en uitvoeren van controles in het kader van uw aanpak van ondermijnende criminaliteit. In het jaarprogramma is met dit doel een beperkt budget opgenomen. Met u worden maatwerkafspraken gemaakt over de gewenste inzet.

6. Omgevingsgestuurde taken regionaal

Omgevingsgestuurd handelen volgt op alle aanvragen, meldingen, klachten en verzoeken van initiatiefnemers en inwoners. Het kort-cyclische toezicht dat hier direct uit voortkomt, is ook onderdeel van omgevingsgestuurde taken. Het gaat dan om toezicht op activiteiten die niet permanent van aard zijn, zoals sloop en nieuwbouw. Deze taken en ook de besteding in sterke mate afhankelijk van externe factoren, waaronder de conjunctuur.

Vergunningen en meldingen milieu

Aanvragen door bedrijven en instellingen voor oprichtings- en wijzigingsvergunningen milieu worden door OZHZ aan Europese, landelijke, provinciale en lokale wet- en regelgeving getoetst. Daarvoor vragen wij ook adviezen op, in veel gevallen is dit wettelijk verplicht. Denk bijvoorbeeld aan het Waterschap, de Dienst Gezondheid en Jeugd, de provincie, Rijkswaterstaat en de veiligheidsregio. We voeren vooroverleg en nemen deel aan omgevingstafels. De mer-beoordeling³ is ook onderdeel van de werkzaamheden.

De opleveringscontrole na het verlenen van de milieuvergunning is meegenomen in de urenraming. Een overzicht van bedrijven met milieubelastende activiteiten die vergunningplichtig zijn, vindt u in bijlage A.

Online leest u meer informatie over [vergunningen en meldingen](#). Daar kunt u ook verleende omgevingsvergunningen milieu inkijken of opvragen.

OZHZ behandelt ook toestemmingen en meldingen milieu, hieronder valt ook de informatieplicht, ontheffingen route gevaarlijke stoffen, laden en lossen vuurwerk en ambtelijk maatwerk.

In het onderstaande overzicht staan de voor 2026 geraamde aantallen voor vergunningen en meldingen milieu. Deze ramingen zijn gebaseerd op het aantal vergunningplichtige en meldingsplichtige milieubelastende activiteiten in uw gemeente en de ingekomen aanvragen en bestedingen in voorgaande jaren.

Vergunningen en meldingen milieu	Raming 2025	Raming 2026
Oprichtings- en wijzigingsvergunningen milieu	3	2
Toestemmingen en meldingen milieu	22	30

³ De milieueffectrapportage (mer) is een hulpmiddel bij het nemen van besluiten. Op deze manier krijgt het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming.

Vergunningen en meldingen bodem

OZHZ voert wettelijke bodemtaken op grond van de Omgevingswet uit. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om behandelen van meldingen, nemen van maatwerkbesluiten op zogenaamde milieubelastende bodem activiteiten (MBA's). Voor bodem zijn de MBA's graven, saneren en tijdelijke opslag en toepassing van grond, baggerspecie en bouwstoffen van belang.

Ook verzorgt OZHZ beleidsondersteuning op het gebied van bodem en PFAS en delen wij kennis via het ambtelijke bodemplatform. OZHZ registreert bodeminformatie en maakt deze digitaal openbaar en toegankelijk.

Op onze website leest u meer over [het toepassen van grond, zand en baggerspecie en de regels bij grondverzet](#).

Vergunningen en meldingen bodem	Raming 2025	Raming 2026
Beschikking maatwerk bodem	3	3
Melden graven	10	10
Melden saneren	5	5
Toepassen en opslaan grond en bouwstoffen	10	10

Vergunningen & Meldingen Bouw en Sloop

In 2026 zal OZHZ vergunningaanvragen behandelen, meldingen en informatieplichten behandelen en vergunningaanvragen beoordelen op het gebied van bouw, sloop en brandveilig gebruik.

De vergunningverlenende taken van OZHZ en dus ook de besteding zijn omgevingsgestuurd en in sterke mate afhankelijk van externe factoren, waaronder de conjunctuur.

Op deze online-pagina leest u meer informatie over [Bouwen en slopen](#).

Vergunningen & Meldingen Bouw en Sloop	Raming 2025	Raming 2026
Omgevingsvergunning bouw – incl. vooroverleg	262	264
Toestemmingen en meldingen bouw en sloop	269	136

Omgevingsvergunning bouw en sloop

Een aanvraag om een omgevingsvergunning bouw kan meerdere activiteiten bevatten.

Voorbeelden van activiteiten zijn: bouw, sloop, omgevingsplanactiviteiten, inrit / uitrit, kap, afwijken omgevingsplan en monument.

Aanvragen worden door OZHZ aan landelijke, provinciale en lokale wet- en regelgeving getoetst. Denk daarbij aan het Besluit bouwwerken leefomgeving, het omgevingsplan en de welstandsnota. Daarvoor vragen wij ook adviezen op. Dat doen wij bij onze interne afdelingen, bij de gemeente zelf en bijvoorbeeld bij het waterschap, de provincie, Rijkswaterstaat en de veiligheidsregio.

Toestemmingen & meldingen bouw en sloop

OZHZ behandelt toestemmingen en meldingen op het gebied van bouw, daarbij gaat het om.

- Melding brandveilig gebruik inclusief opleveringcontrole
- Melding en informatieplicht sloop
- Melding en informatieplicht Wkb
- Maatwerk en gelijkwaardigheid

Omgevingsgestuurd basistoezicht op risico's en verplichtingen

Toezicht & Handhaving bouwfase

Zoals vastgelegd in de Nota VTH controleert OZHZ de uitvoering van bouwplannen risicogestuurd.

Dit gaat in ieder geval om alle bouwwerken die vallen onder gevolgklasse 2 en 3 van de Wkb.

Toezicht bij gevolgklasse 1 vindt plaats door de private kwaliteitsborger. OZHZ beoordeelt bij gevolgklasse 1 wel de bouw- en gereedmelding en handhaaft indien noodzakelijk, op basis van eigen bevindingen en signalen van derden.

Het geraamde aantal te controleren bouwprojecten, is gebaseerd op verleende vergunningen, informatie van projectontwikkelaars en op initiatieven waarvoor detailtekeningen zijn aangeleverd bij onze constructeurs.

Omgevingsgestuurd basistoezicht op risico's en verplichtingen	Raming 2026
Toezicht bouwfase	15

Toezicht & Handhaving sloopfase / asbestverwijdering

Tijdens de sloopfase ziet OZHZ toe op bedrijfsmatige asbestverwijdering. We houden rekening met de risicoklasse en de toepassing van het materiaal, en ervaringen met de uitvoerder. Een klein deel van dit toezicht richt zich op illegale verwijdering van asbest.

Ook ziet OZHZ toe op het veilig slopen van gebouwen of gedeelten hiervan en de risico's die dit (bouwkundig) slopen heeft voor het openbare gebied.

Omgevingsgestuurd basistoezicht op risico's en verplichtingen	Raming 2025	Raming 2026
Toezicht sloopfase / asbestverwijdering	79	72

Toezicht & Handhaving bodem

OZHZ voert wettelijke bodemtoezichttaken op grond van de Omgevingswet uit. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om het houden van toezicht op zogenaamde milieubelastende activiteiten bodem (MBA's). Voor bodem zijn de MBA's graven, saneren en tijdelijke opslag en toepassing van grond, baggerspecie en bouwstoffen van belang. Ook houden we gebiedstoezicht op niet gemelde activiteiten en op mobiele brekers.

Omgevingsgestuurd basistoezicht op risico's en verplichtingen	Raming 2025	Raming 2026
Controle MBA graven	5	10
Controle MBA saneren	5	5
Controle toepassen en opslaan grond en bouwstoffen	5	4
Controle Overige OW-zaken	13	2
Toezicht mobiele brekers	3	1

Klachten, meldingen en verzoeken

Klachten, meldingen en verzoeken	Raming 2025	Raming 2026
Klachten en meldingen milieu over bedrijven en instellingen	57	60
Klachten en meldingen over bouw en sloop	66	57

Klachten, meldingen en handhavingsverzoeken milieu over bedrijven en instellingen

OZHZ behandelt milieuklachten, -meldingen en handhavingsverzoeken, daarbij gaat het om:

- Wachtdienst voor milieuzaken namens de gemeenten en provincie.
- Afhandelen van klachten over geluid, geur, afval, bodem, etc.
- Afhandelen van handhavingsverzoeken milieu
- Onderzoeken van bedrijfsmeldingen over ongewone voorvallen.
- Uitvoeren van onderzoeken en metingen.

Inwoners kunnen overlast 24/7 melden, telefonisch of digitaal. Zie www.ozhz.nl/meld-overlast.

We behandelen elke ingediende klacht of melding. Sinds januari 2025 handelen we milieuklachten en -meldingen meer risicogestuurd, effectiever en efficiënter af. Bijvoorbeeld door dezelfde klachten te bundelen tijdens de afhandeling. Of door een locatie gepland te bezoeken op momenten dat de vaker voorkomende overlast het grootst is. De evaluatie van deze werkwijze van de wachtdienst en van de resultaten is inmiddels gestart. Biedt deze evaluatie aanleiding tot wijzigingen in de manier van werken, dan voeren we dit in 2026 door.

Op onze website leest u meer informatie over de regels en onze aanpak bij overlast: [Lucht, licht en geur](#), [Geluid door laden en lossen bij winkels](#) en [Geluid door windturbines](#).

Klachten, meldingen en handhavingsverzoeken over bouw en sloop

OZHZ behandelt bouw- en sloopklachten en handhavingsverzoeken, daarbij gaat het om:

- Afhandelen van klachten of handhavingsverzoeken over niet vergunde of vergunningsvrije bouw- en sloop activiteiten of brandveilig gebruik.
- Handhavingsverzoeken van de private kwaliteitsborgers (gevolgklasse 1).
- Bestuurlijke handhavingsverzoeken op het gebied van monumentenzorg, vervuilde woningen, BAG, brandveiligheid en gebruik
- Signalen van de Veiligheidsregio ZHZ, politie, wijkmanager(s) of andere gemeentelijke organisaties.

Op onze website leest u wat bewoners kunnen doen bij [Overlast door bouwwerkzaamheden](#).

Woo-verzoeken

Iedereen mag een verzoek om documenten doen op basis van de Wet Open Overheid. OZHZ handelt deze verzoeken af voor zover ze betrekking hebben op de taken die OZHZ uitvoert.

[Een Woo-verzoek indienen](#), via deze link leest u hoe dat in zijn werk gaat.

Overige Omgevingsgestuurde taken regionaal

Bezwaar en beroep

OZHZ behandelt bezwaar- en beroepsschriften, daarbij gaat het om:

- Bezwaar- en beroepsschriftprocedures gericht tegen de verlening van vergunningen
- Bezwaar- en beroepsschriftprocedures naar aanleiding van handhavingsbeschikkingen
- Bezwaar- en beroepsschriftprocedures op grond van de Wet open overheid (Woo)
- Verzoeken om voorlopige voorziening en beroepszaken
- Mediation trajecten voorafgaand aan bezwaar en in de beroepsfase

In 2026 verwachten we 12 zaken als het gaat om omgevingsgestuurde taken.

Coördinatie VTH-taken

Hieronder vallen de werkzaamheden voor de planning en coördinatie van vergunningverlening en toezicht.

Advisering wettelijke taken VTH

OZHZ adviseert de gemeente en behandelt vragen die niet direct zijn gekoppeld aan specifieke VTH-taken, zoals vergunningen en toestemmingen milieu, bodem, bouw en APV, toezicht bodem, bouw en sloop en het behandelen van klachten en handhavingsverzoeken.

Frontoffice / KCC⁴

OZHZ behandelt vragen van burgers en bedrijven, waarbij nog geen sprake is van een lopende (concept)aanvraag of melding. In principe zijn dit vragen die niet beantwoord kunnen worden door de frontoffice van de gemeente (Dienstverlening Drechtsteden).

⁴ KCC = Klant Contact Centrum

7. Omgevingsgestuurde taken lokaal

APV en Drank- en horecawet

We verwachten 112 vergunningen en ontheffingen te behandelen, uitgesplitst naar de volgende typen. Ook voeren we sinds medio 2025 taken uit op het gebied van evenementen coördinatie. OZHZ vangt dit op binnen de bestaande budgetten. We monitoren de inzet. Als daar aanleiding toe is vragen we u om een passend budget toe te voegen aan het jaarprogramma.

Vergunnen & melden	Raming 2025	Raming 2026
Evenementen meldingen	17	28
Evenementen vergunningen	34	32
Horeca vergunningen, meldingen en Bibob ⁵	24	4
APV overig	41	48

Bestuurlijke handhaving APV

OZHZ voert namens de burgemeester handhaving uit op het gebied van de APV (en een aantal onderdelen uit het Omgevingsplan die voorheen in de APV zaten) en andere bijzondere wetten. Concreet gaat het bijvoorbeeld om panden waarin drugs is aangetroffen en illegale prostitutie. Op verzoek van de gemeente voert OZHZ deze werkzaamheden uit:

- Analyseren van de rapportage
- Opstellen van een waarschuwing, vooraankondiging of besluit
- Afnemen van een zienswijze en deze verwerken in een besluit
- Eventuele fysieke sluiting van pand of intrekken van een vergunning of andere maatregel
- Bijdrage aan de beleidsvorming

Vergunningen en meldingen lokaal overig

Lokale vergunningen en meldingen	Raming 2025	Raming 2026
Vergunningverlening huisvestingsverordening	5	8
Vergunningverlening opkoopbescherming	3	3
Basisadministratie Gebouwen (BAG) onderzoeken	3	2

⁵ Wet Bibob staat voor Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

Vergunningverlening huisvestingsverordening

OZHZ behandelt toestemmingen en meldingen, daarbij gaat het om:

- Woningvormingsvergunningen
- Onttrekkingsvergunningen
- Splitsingsvergunningen
- Toekennen huisnummering op verzoek

Vergunningverlening opkoopbescherming

Opkoopbescherming is een regeling binnen de Huisvestingsverordening. Met deze opkoopbescherming beperkt Alblasterdam het aankopen van woningen door investeerders en blijft er meer ruimte over voor particuliere kopers. Wanneer een eigenaar van een woning deze woning wil verhuren, kan het zijn dat hiervoor een vergunning nodig is. OZHZ behandelt de vergunningaanvragen.

Basisadministratie Gebouwen (BAG) onderzoeken

Het is belangrijk om de BAG actueel en juist te houden, onder andere om illegale situaties te voorkomen of te beëindigen. Ook de gemeentelijke belastingdienst maakt gebruik van deze gegevens. OZHZ behandelt BAG onderzoeken. In 2025 verwachten we er 3 af te handelen.

Toezicht en handhaving lokaal overig

Toezicht handelsreclame

OZHZ is verantwoordelijk voor de bestuurlijke handhaving van (reclame)bouwwerken en op het voeren van handelsreclame op particulier gebied. De werkzaamheden worden met een lage prioriteit uitgevoerd. OZHZ reageert met name op verzoeken om handhaving.

Toezicht en handhaving huisvesting

Om ongewenste praktijken bij de huisvesting van met name arbeidsmigranten aan te pakken is de inspectie huisvesting gestart. Eerst binnen de gemeentelijke organisatie, later is dit overgenomen door OZHZ. Waar in de beginfase veel mensonterende situaties zijn aangepakt is de ernst van overtredingen in de afgelopen jaren afgenomen.

Toezicht en handhaving Wet goed verhuurderschap

Vanaf 2026 voert OZHZ voor u werkzaamheden uit op het gebied van de Wet goed verhuurderschap. Het meldpunt goed verhuurderschap wordt bemenst door Contour De Twern. Indien een melding daartoe aanleiding geeft voert OZHZ een inspectie uit op het naleven van de regels die gelden op basis van onder meer de huisvestingsverordening en het Bouwbesluit. OZHZ vangt dit vooralsnog op binnen de bestaande budgetten (klachten en meldingen bouw). We monitoren de inzet. Als daar aanleiding toe is vragen we u om een passend budget toe te voegen aan het jaarprogramma.

Toezicht en handhaving opkoopbescherming

Om ongewenste opkoop van woningen in het lage en middensegment door investeerders te beperken heeft Alblasserdam in de huisvestingsverordening opkoopbescherming opgenomen. Op die manier worden zoveel mogelijk woningen die op de markt komen behouden voor mensen die in Alblasserdam een woning willen kopen en daarin willen gaan wonen. OZHZ voert zowel de vergunningverlenende als toezichthoudende taken uit.

Toezicht wegtunnel

Rijkswaterstaat kondigde een grootschalige verbouwing aan van de Noord-tunnel, naar verwachting in 2026. OZHZ houdt toezicht op de bouweisen en de eisen die voortvloeien uit de Wet algemene regels voor wegtunnels en verleend de benodigde bouwvergunning. De precieze omvang van de werkzaamheden van OZHZ is nog onbekend, ook is nog niet zeker in welk jaar deze inzet vooral gepleegd moet worden. In onze begroting hebben we er dan ook nog geen rekening mee gehouden. We informeren u zodra er meer duidelijkheid is.

OZHZ houdt toezicht op de bouweisen en de eisen die voortvloeien uit de Wet algemene regels voor wegtunnels. Met name bij grote verbouwingen is de gevraagde inzet van OZHZ groot. Dergelijke grote verbouwingen zijn incidenteel en worden meestal ruim van tevoren door Rijkswaterstaat aangekondigd.

8. Expertise- en adviestaken

OZHZ adviseert gemeenten bij ruimtelijke plannen en projecten en biedt ondersteuning aan gemeenten bij de uitvoering van haar (wettelijke) taken en verantwoordelijkheden. We adviseren gemeenten over de milieuregels in het omgevingsplan; hiervoor werken we projectmatig samen met de gemeenten. De bodemregels zijn afgerond. Samenwerking vindt nu plaats rond de thema's geluid, lichthinder, externe veiligheid en duurzaamheid. In 2026 starten we ook met de thema's lucht en geur en trillinghinder.

Het beantwoorden van ad hoc vragen en adviesverzoeken tot maximaal dertig uur is onderdeel van het jaarprogramma. Grote (integrale) advieswerkzaamheden om ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken voeren we op offertebasis uit.

Het gaat om expertise en advies op het gebied van:

OZHZ streeft naar integraliteit bij advisering.

- We stemmen interne deeladviezen op elkaar af in integrale adviezen omdat de thema's vaak niet los van elkaar kunnen worden gezien.
- De adviezen stemmen we ook af met de VZHZ en GGD⁶ zodat gemeenten geen schijnbaar tegenstrijdige adviezen ontvangen vanuit verschillende invalshoeken. Voordeel is dat u geen drie loketten nodig heeft voor een advies.

Op onze website vindt u de [Handreiking Milieu, bouwen en duurzaamheid in het Omgevingsplan](#). De handreiking is speciaal voor medewerkers van gemeenten die het omgevingsplan maken en omgevingsdiensten die hierbij adviseren. De samenvatting van ieder thema is ook interessant voor andere geïnteresseerden zoals bestuurders en managers.

⁶ tenzij een gemeente aangeeft hier geen prijs op te stellen

Lucht

OZHZ adviseert gemeenten op het gebied van lucht, zoals:

Werkzaamheden monitoring luchtkwaliteit

Onder de Omgevingswet moet de overheid de luchtkwaliteit in de aandachtsgebieden monitoren en beoordelen. Deze monitoring gebeurt via het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK). OZHZ voert de volgende werkzaamheden uit:

- actualiseren en aanleveren van de CIMLK invoerbestanden op basis van verkeersgegevens uit de RVMK. Voor ieder zichtjaar wordt een afzonderlijk bestand gemaakt;
- periodiek actualiseren van de overige milieukennmerken (wegennet, bomenfactor, gebouwinvloed, etc.) in het invoerbestand. De volgende actualisatie van milieukennmerken vindt naar verwachting in 2030 plaats;
- presentatie van de resultaten door middel van nieuwsbrief of overleg. De resultaten worden verwerkt in de signaleringskaarten en gepubliceerd in de regionale kaartviewer van OZHZ.

Advisering en beleidsondersteuning

- Advisering en beoordeling luchtkwaliteit, geurhinder en stikstofdepositie bij (ruimtelijke) ontwikkelingen, onderzoeksprojecten en rapporten. Met uitzondering van adviezen bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen een (bouw)vergunningprocedure. Deze vallen binnen het reguliere vergunningproces.
- Advisering bij ad-hoc vragen en andere beleidsvragen. Denk aan input bij de omgevingsvisie en het omgevingsplan of raadsinformatiebrieven en advisering over maatregelen om luchtkwaliteit te verbeteren.

Omgevingsveiligheid

OZHZ adviseert gemeenten op het gebied van omgevingsveiligheid door het bieden van:

- Beleidsondersteuning omgevingsveiligheid op het gebied van evenementen, ruimtelijke ordening en de Omgevingswet. Van algemene kaders tot specifieke planregels;
- Advisering op het gebied van evenementen, ruimtelijke plannen en vergunningverlening;
- Beheer en actualisatie van het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV). Daarnaast is OZHZ sparringpartner voor de Kwetsbare Gebouwen en Locaties (KGL) als onderdeel van het REV.

Geluid en Licht

OZHZ adviseert gemeenten op het gebied van geluid en licht, zoals:

- Beleidsondersteuning geluid op het gebied van evenementen, ruimtelijke ordening en de Omgevingswet.
- Advisering over geluid en trillingen bij (ruimtelijke) ontwikkelingen en onderzoeksprojecten.

- Geluidsadvisering in het kader van milieu- en omgevingsvergunningen, toezicht en handhavingstrajecten, ruimtelijke plannen, ontheffingen bouwlawaai, ontheffingen horeca en evenementen.
- Coördinatie en begeleiding sanering verkeerslawaaï.
- Het aanleveren van verkeerscijfers aan derden. Dit zal op grond van de Omgevingswet op termijn worden vervangen door het aanleveren van geluidbrondata (inclusief verkeerscijfers) aan de Centrale Voorziening Geluid Gegevens (CVGG).
- Beleidsondersteuning op het gebied van licht. Onder andere het opstellen van een zonekaart voor het beoordelen van lichthinder en het bepalen van het toetsingskader.
- Advisering op het gebied van licht voor het omgevingsplan.

Omzetting GPP's: inzet op projectmatige aanpak

Door de Omgevingswet staat OZHZ - samen met de gemeenten - voor de uitdaging om 28 gezoneerde industrieterreinen binnen Zuid-Holland Zuid voor eind 2031 om te zetten naar zogenaamde 'geluidproductieplafonds' met een bijbehorend aandachtsgebied. Voor Alblasserdam gaat het om de industrieterreinen aan de Noord en de Noord-Van Hennaertweg 20-22. Via www.ozhz.nl/themas/geluid/zonebeheer kunt u de gebieden op de kaart bekijken en vindt u meer informatie.

Vanaf 2026 zet OZHZ in op een gecoördineerde, projectmatige aanpak. U bent als gemeente in de totstandkoming van deze nieuwe aanpak meegenomen. Het gehele omzettingsproces vraagt namelijk om een *coproductie* tussen OZHZ en de gemeente. Het is niet enkel een technische exercitie vanuit OZHZ. Zo is planologische borging één van de noodzakelijke stappen in dit proces. OZHZ maakt een nieuwe, geprioriteerde totaalplanning. U ontvangt nog een plan van aanpak op maat. Denk aan een planning per gemeente/industrieterrein, taakverdeling tussen OZHZ en de gemeente, benodigde acties en bijv. afspraken over de organisatie. Belangrijk is dat we - samen met u - zorgen dat deze planning aansluit bij de ruimtelijke ontwikkelingen die op stapel staan binnen uw gemeente en past in uw conversieplan naar omgevingsplannen.

BasisGeluidEmissie (BGE) modellen

Volgens de Omgevingswet moeten alle gemeenten de basisgeluidemissie (BGE) van het verkeer op gemeentewegen bepalen. Daarbij horen ook geluids-aandachtsgebieden: gebieden waar het geluid extra aandacht verdient. Ook de BGE moet elke 5 jaar worden gemonitord. OZHZ ondersteunt uw gemeente hierbij en stelt de BGE en het aandachtsgebied op. Veel van de benodigde verkeersgegevens staan al in de Regionale Verkeers- en Milieukaart (RVMK), waardoor uw gemeente goed voorbereid is.

Tot en met 2025 is er voor de BGE voorwerk gedaan. In 2026 beginnen we met het bepalen van de uitgangspunten voor de verkeersdata die nodig zijn. Daarbij worden vooral de verkeerskundigen van uw gemeente actief betrokken.

Regionale Verkeers- en Milieukaart (RVMK)

Een RVMK is een gecombineerd verkeers- en milieumodel. Het verkeersmodel laat zien hoe personenauto's en vrachtverkeer zich verplaatsen. Het milieudeel bevat gegevens die nodig zijn om luchtkwaliteit en verkeersgeluid te berekenen.

De RVMK wordt gebruikt voor verplichte onderzoeken geluid en lucht bij ruimtelijke ontwikkelingen, voor de jaarlijkse monitoring van de luchtkwaliteit en voor het maken van de wettelijk verplichte (EU-)geluidbelastingkaarten en/of BGE modellen. Daarnaast helpt het model bij het opstellen van verkeerscirculatieplannen en het beoordelen van de effecten van verkeersmaatregelen, zoals tijdelijke omleidingen, snelheidsverlagingen of het afsluiten van wegen voor vrachtverkeer.

In 2026 worden door OZHZ de telresultaten van de verkeerstellingen in 2025 verwerkt in het model. Daarnaast worden extra gegevens toegevoegd, zoals sociaal-economische gegevens. Deze vernieuwde RVMK vormt de basis voor de BGE en de EU-geluidbelastingkaarten. De oplevering van de nieuwe RVMK staat gepland voor eind 2026.

Bodem en Water

Coördinatie grondstromen

Bij de uitvoering van bijvoorbeeld civieltechnische werkzaamheden of bodemsaneringen komen regelmatig overtollige partijen grond vrij die niet meer op de locatie verwerkt kunnen worden. Voor deze partijen moeten vervolgens nieuwe bestemmingen worden gezocht. OZHZ inventariseert en geeft advies wat de meest kosteneffectieve en juiste wijze is voor afzet van de overtollige partij grond.

Coördinatie onderzoek-/saneringsfase bodem

Voorafgaand aan een bouw- of herontwikkelingsproject is inzicht in de kwaliteit van de bodem en het grondwater noodzakelijk. Het benodigde onderzoek kan variëren van een historisch onderzoek tot een verkennend of nader bodemonderzoek, een waterbodemonderzoek, een funderings- of asfaltonderzoek. Ook begeleiden en coördineren wij onderzoek naar asbest in de bodem. In een aantal gevallen is een bodemsanering noodzakelijk. OZHZ ondersteunt desgewenst hierbij de gemeente en coördineert namens haar het traject van bodemsanering (opstellen van saneringsmelding en inzet milieukundige begeleiding). Daarnaast biedt OZHZ hulp bij de aanbesteding en het opstellen van het bestek.

Naast dat de chemische kwaliteit van de bodem belangrijk is, is de bodem ook van belang bij het realiseren van duurzaamheidsopgaven. Denk hierbij aan de energietransitie en klimaatadaptatie.

Door vroegtijdig in het proces na te gaan of de bodem kansen of beperkingen met zich meebrengt, kan worden voorkomen dat in een later stadium kosten worden gemaakt die al eerder met de planontwikkeling meegenomen konden worden.

Met de 4D scan ondergrond wordt relevante beschikbare informatie van de boven- en ondergrond verzameld. Deze presenteren wij op een visuele wijze in relatie tot ambities van de gemeente. De kosten voor een scan worden via het offerte traject verrekenend.

Basisregistratie ondergrond (BRO)

De BRO geeft ruimtelijk inzicht in de ondergrond. Op die manier wordt het gebruik en beheer van die ondergrond ondersteund. De BRO is een wettelijke verplichting en helpt gemeenten om het beleid rondom energietransitie, klimaatadaptatie, de woningbouwopgave en economische ambities te formuleren. Al die ontwikkelingen hebben immers invloed op de ondergrond en niet alles kan op dezelfde plek. Met de BRO wordt informatie over de ondergrond gedigitaliseerd, gestandaardiseerd, geharmoniseerd en voor iedereen beschikbaar. Uw gemeente voert samen met OZHZ deze taak uit. Het is een gedeelde uitvoering waarbij per registratieobject de mate van ondersteuning door OZHZ verschilt.

Duurzaamheid en Ecologie

De gemeente staat voor een grote opgave op het gebied van duurzaamheid. Van de ambitie voor een energie neutrale gemeente zoals beschreven in de Regionale Energiestrategie tot de doelstellingen vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie voor klimaatadaptatie en het toewerken naar een circulaire economie. OZHZ adviseert en ondersteunt de gemeente bij het uitvoeringsprogramma op het gebied van duurzaamheid. We richten ons daarbij op de volgende onderwerpen:

- Energietransitie
- Circulaire economie
- Klimaatadaptatie
- Ondergrond- of 4D scans

Om te voldoen aan de doelstellingen van de RES (Regionale Energie Strategie) zetten we in op het stimuleren van energiebesparing. De energiecontroles behoren tot de basistaak van OZHZ en richten zich op handhaving van de wettelijke verplichte (energiebesparende) maatregelen voor bedrijven. In het stimulerend spoor zetten we preventieve instrumenten in om (boven)wettelijke duurzame maatregelen te stimuleren.

De instrumenten van het stimulerende spoor:

Regionale werkzaamheden:

- Dataverzameling: data uit energiecontroles zetten we in om gemeenten en provincie te informeren over trends en ontwikkelingen bij bedrijven

- Innovatie: we houden ons op de hoogte van de laatste energie ontwikkelingen (zoals energieopslag en -uitwisseling) om in een vroeg stadium mee te denken over mogelijk wettelijke uitdagingen
- Convenanten: via het lopende zorgconvenant en het startende scholen convenant ondersteunen we deze doelgroepen met leerkringen, informatie en handvaten om verduurzaming te vergemakkelijken. Scholen en zorginstellingen die moeten voldoen aan wettelijke verplichtingen krijgen van ons meer tijd, maar moeten wel extra duurzame stappen zetten.

Lokaal maatwerk is afhankelijk van de wensen en behoeften van uw gemeente. Hierover hebben we intensief contact met de energie/duurzaamheid collega's.

We zetten eerste stappen in de transitie van een lineaire economie naar een *circulaire economie*, met als nationale doel om in 2050 volledig circulair te zijn. OZHZ pakt hierin haar rol als VTH-organisatie, maar ook als regionale verbinder. We bereiden ons voor op (circulaire) wetgeving die vanuit Europa en het Rijk in ontwikkeling is en op ons afkomt. We stimuleren en faciliteren samenwerking in de regio. De gemeenten werken regionaal samen aan een drietal circulaire thema's (beleid, bedrijvigheid en bouw) via concrete actielijnen, wij zijn procesbegeleider van deze samenwerking. Verder neemt OZHZ circulariteit mee in vergunningaanvragen en bij toezicht, genereert OZHZ data rondom afvalstromen en jaagt circulaire bedrijventerreinen aan. Op deze manier ondersteunt OZHZ in het behalen van uw circulaire ambities.

OZHZ adviseert gemeenten op het gebied van *ecologie*, flora en fauna, en biodiversiteit zoals:

- Advisering in het kader van ruimtelijke plannen en ten behoeve van bouw- en milieuvergunningen / meldingen;
- Toetsing van QuickScans, nader / aanvullend onderzoek en monitoring ecologie;
- Advisering over soortenbescherming bij renoveren van woningen, ecologisch groenbeheer en – onderhoud, het toepassen van gedragscodes en vergroening van bedrijventerreinen;
- Advisering over biodiversiteit in de bebouwde leefomgeving en in het buitengebied bij planontwikkeling, ook in combinatie met de thema's energie, circulaire economie en klimaatadaptatie.

Op onze website leest u meer informatie over [het thema natuur](#).

Omgevingsadvies

OZHZ maakt omgevingsadviezen voor (ruimtelijke) planvorming. In zo'n integraal advies worden twee of meer van sectorale deeladviezen over de onderstaande milieuthema's afgestemd en samengebracht. Het advies kan betrekking hebben op de vestiging van een concreet bedrijf en milieuaspecten in het omgevingsplan, inclusief onderliggende onderzoeken, het maken van een omgevingsscan, het uitvoeren van een locatiekeuzeonderzoek, het verrichten van een quickscan of een uitgebreidere voorstudie voor een beoogde planontwikkeling, het begeleiden bij een mer⁷-procedure of het opstellen van een omgevingsvisie. Een voorbeeld is advisering over de ontwikkelingen op het Nedstaalterrein wat in 2026 gaat plaatsvinden. Afhankelijk van de afspraken die we met u maken over de aard en omvang van deze advisering wordt dit gefinancierd uit het jaarprogramma of op offertebasis. We worden steeds vaker betrokken aan de voorkant van een ontwikkeling. Bij vrijwel alle gemeenten, waaronder Alblasserdam, nemen we deel aan de "omgevingstafel".

⁷ mer = milieueffectrapportage

9. Financiën en verantwoording

In onderstaande tabel vindt u de belangrijkste financiële cijfers. Halverwege 2026 ontvangt u één keer een voortgangsrapportage. Met de rapportage informeren we u over de inhoudelijk bereikte resultaten, het gebruikte budget en de relatie tussen beiden. Ook leggen we in de rapportage belangrijke met u gemaakte (bijsturings-)afspraken vast. Bijzonderheden gedurende het jaar signaleert OZHZ proactief. In februari 2027 ontvangt u een jaarverslag waarmee OZHZ verantwoording aflegt over 2026. In de [online jaarverslagomgeving](#) vindt u de vastgestelde voortgangsrapportages en het jaarverslag.

Algemene taken	Structureel	Incidenteel	Budget 2026
Thema's Ontwikkeling en Beheer	54.917	-	54.917
Regionale Generieke taken	138.079	-	138.079
Advies derden/onderzoekskosten/Materieel budget	317	-	317
Overheidsgestuurde taken regionaal			
Actualiseren vergunningen	18.637	-	18.637
Basistoezicht op risico's en terugkerende verplichtingen	159.912	-	159.912
Overig	-	-	-
Overheidsgestuurde taken lokaal			
Planmatige lokale VTH-taken	20.873	-	20.873
Omgevingsgestuurde taken regionaal			
Vergunningen & Meldingen Milieu	95.662	-	95.662
Vergunningen & Meldingen Bodem	54.710	5.580	60.290
Vergunningen & Meldingen Bouw en Sloop	467.363	-	467.363
Omgevingsgestuurd basistoezicht op risico's en verplichtingen	189.979	4.687	194.666
Klachten, meldingen en verzoeken	144.568	-	144.568
Overig	177.984	-	177.984
Omgevingsgestuurde taken lokaal			
APV en Drank- en horecawet	210.073	-	210.073
Lokale omgevingsgestuurde VTH-taken overig	40.988	-	40.988
Expertise- en adviestaken			
Lucht	2.881	-	2.881
Omgevingsveiligheid	5.005	-	5.005
Geluid en Licht	41.022	11.062	52.084
Bodem en Water	18.229	-	18.229
Duurzaamheid en Ecologie	39.903	-	39.903
Omgevingsadvies	36.718	-	36.718
Overig	7.529	-	7.529
Totaal	1.925.347	21.328	1.946.676

Beschrijving van de taken

In bijlage C staat de beschrijving van de taken en de bijbehorende werksoorten.

Bestuursopdracht

Uitvoeren van de collectieve maatregelen die we met het Algemeen Bestuur afspraken in het kader van de bestuursopdracht is in volle gang. In dit jaarprogramma ziet u dit onder meer terug in de beperkte toename van het uurtarief en de lagere materiële kosten omdat een belangrijk deel van het e-nose netwerk is overgedragen aan de Inspectie Leefomgeving en Transport.

Onderwerpen uit voorjaarsbrief

In de voorjaarsbrief van april 2025 gaven wij u in vervolg op de Begrotingsrichtlijnen 2026 een verdere vertaling van de vraagstukken en ontwikkelingen naar uw gemeente, met het verzoek dit te betrekken bij de besluitvorming over het begrotingskader 2026.

In bovenstaande tabel zijn voor de volgende onderwerpen uit de voorjaarsbrief bedragen opgenomen:

- Uitvoering van de bodemtaken.
- Aanpassing van geluidgezoneerde industrieterreinen naar GPIL (Omgevingswet).
- Vullen van het Register Externe Veiligheid (Omgevingswet): Het gaat om incidentele werkzaamheden. In 2026 is hier 75% minder tijd voor nodig dan in 2025.

Bezuiniging niet doorgevoerd

Alblasserdam kiest ervoor om de 2% bezuiniging op het structurele budget niet door te voeren.

De reden hiervoor is dat de bestedingen in 2025 in lijn waren met het beschikbare budget. En omdat er in 2026 en de komende jaren een forse inzet op toezicht bouw verwacht wordt, onder meer vanwege de woningbouw bij Kloos en op het project 'handhaving volkstuintencomplexen'.

Financiële risico's

In 2026 verwachten we (meerjarig) incidenteel meer werk te moeten uitvoeren dan waar budget voor beschikbaar is. Het gaat met name over omvangrijke bouwprojecten zoals Kloos en het project handhaving volkstuinencomplexen. Bovendien voert OZHZ een aantal nieuwe taken uit waarvoor geen budget is toegevoegd aan het jaarprogramma. Het gaat om de coördinatie van evenementen en toezicht en handhaving die voortkomen uit de Wet goed verhuurderschap. Naar verwachting passen deze werkzaamheden binnen het bestaande jaarprogrammabudget, maar niet de incidentele werkzaamheden die samenhangen met de bouwprojecten en volkstuinencomplexen. U financiert deze werkzaamheden voor zover mogelijk uit de onderbesteding uit 2025. Het restantbudget 2025 is onvoldoende om alle verwachte werkzaamheden te dekken. Gedurende 2026 monitort OZHZ de bestedingen intensief en doet zo nodig voorstellen tot bijsturing. Bij een groot werkaanbod is het ook mogelijk dat we niet uitkomen met het beschikbare budget. Als dat zo is dan bespreken we dat tijdig met u.

Bijlagen

10. Bijlagen

Bijlage A: Overzicht bedrijven met een omgevingsvergunning milieu

Naam	Adres	bedrijfstak	Actualisatietoets in 2026
Schenk-Papendrecht B.V.	Nieuwland Parc 101, 112, 113 en 399 te Alblasserdam	Transport, logistiek en ondersteuning daarvan	
Maat Heftrucks	Nieuwland Parc 501-520 Alblasserdam	Transport, logistiek en ondersteuning daarvan	X
Alblasserdam Yachtbuilding B.V. Oceanco	Marineweg 1 - 5 Alblasserdam	Nutssector en industrie	
BCTN Alblasserdam B.V. - Container Transferium Alblasserdam (CTA en HbR)(Grontmij)	Nieuwland Parc 429 te Alblasserdam	Transport, logistiek en ondersteuning daarvan	X
Rioolwaterzuiveringsinstalla- tie Alblasserdam	Staalindustrieweg 30 Alblasserdam	Afvalbeheer	

Bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag zijn niet opgenomen in dit overzicht. Coating is daarvan een voorbeeld.

Bijlage B: Overzicht te controleren bedrijven toezicht hoog 2026

Naam	Adres	Branche	Risicoscore
Fire Retarding Technology B.V.	Amperestraat 1 A en B Alblasserdam	Chemische industrie	8
PS Marine Coatings B.V.	Van Hennaertweg 16 Alblasserdam	Chemische industrie	8
Rivas - locatie Verpleeghuis De Alblashof	De Alblashof 1a Alblasserdam	Verzorgingstehuis en psychiatrische inrichting	6,5
Stichting Waardeburgh - locatie Woonzorgcentrum De Waard	De Alblashof 1B Alblasserdam	Verzorgingstehuis en psychiatrische inrichting	6,5
Stichting Waardeburgh - locatie Woonzorgcentrum De Waard	Nieuwland Parc 429 te Alblasserdam	Verzorgingstehuis en psychiatrische inrichting	6,5
Stichting Yulius - locatie OZHW IKC 't Nokkenwiel MFC Maasplein	Maasstraat 30 Alblasserdam	Verzorgingstehuis en psychiatrische inrichting	6,5
Woonkracht 10 - locatie Woongebouw De Wielen	Rijnstraat 82 Alblasserdam	Verzorgingstehuis en psychiatrische inrichting	6,5
Peute Papierrecycling B.V.	Rapenburg 2 Alblasserdam	Afval be- en verwerking	6
Cultureel Centrum "Landvast"	Haven 4 Alblasserdam	Cultuur, sport en recreatie > 500	6
WoonCadans locatie Blomhoeve	Randweg 116 Alblasserdam	Groepswoningen - woonvorm met zorg > 10	6
Het Wapen van Alblasserdam B.V.	Dam 24 Alblasserdam	Hotels en pensions > 50	6
Alblasserdam Yachtbuilding B.V. - locatie Oceanco Alblasserdam	Marineweg 1 - 5 Alblasserdam	Scheepsbouwindustrie vergunningplichtig	6
Rijkswaterstaat - locatie Noordtunnel	Rijksweg A15 Alblasserdam	Wegtunnels WARVW	6
Maat Heftrucks	Nieuwland Parc 501-520 Alblasserdam	Industrie overige vergunningplichtig	V ⁸

8 Het gaat om bedrijven die vergunningplichtig zijn, maar een lage risicoscore hebben. Deze bedrijven worden niet jaarlijks, maar eens in de drie jaar gecontroleerd.

Schenk-Papendrecht B.V.	Nieuwland Parc 101, 112, 113 en 399 Alblasserdam	Industrie overige vergunningplichtig	V
-------------------------	--	---	---

Bijlage C: Beschrijving werksoorten

Overheidsgestuurde taken regionaal		
	Actualiseren vergunningen	
A.1	Actualiseren vergunningen milieu	Actualisatietoetsen en ambtelijke revisies onder de Omgevingswet.
	Basistoezicht op risico's en terugkerende verplichtingen	
B.1	Toezicht & handhaving gebruiksfase Hoog	Het uitvoeren van planmatig toezicht bij de bedrijven onder categorie Hoog. Het gaat om initiële controles, opvolging, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en de beoordeling van rapportages.
	Toezicht & handhaving gebruiksfase Midden Milieu, Energie en bestaande bouw/brandveilig gebruik	Het uitvoeren van toezicht- en handhavingsactiviteiten vanuit het regionale programma Toezicht Midden. Dit is een risicogestuurd programma met een projectmatige en branchegerichte aanpak met aandacht voor terugkerende verplichtingen zoals energiebesparingsmaatregelen en andere actuele thema's en ontwikkelingen.
DB04	Toezicht & Handhaving Midden Milieu	Het uitvoeren van projecten vanuit het programma Midden op het gebied van milieu voor gemeentelijke opdrachtgevers. Het gaat hier om initiële controles, opvolging, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en de beoordeling van eventuele rapportages behorende bij de projectcontrole.
DB15	Toezicht & Handhaving Midden Energie	Het uitvoeren van projecten vanuit het programma Midden op het gebied van energie voor gemeentelijke opdrachtgevers. Het gaat hier om initiële controles, opvolging, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en de beoordeling van eventuele rapportages behorende bij de projectcontrole.
DB03	Toezicht & Handhaving Midden bestaande bouw/brandveilig gebruik	Het uitvoeren van projecten vanuit het programma Midden op het gebied van bestaande bouw en brandveiligheid in de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam en Molenlanden. Het gaat hier om initiële controles, opvolging, bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en de beoordeling van eventuele rapportages behorende bij de projectcontrole.
Overheidsgestuurde taken lokaal		
	Planmatige lokale VTH-taken	
D.1	Toezicht & Handhaving lokale regelgeving (lokale extra projecten)	Het uitvoeren van extra controles of andere werkzaamheden op basis van lokale keuzes per gemeente.
D.2	Toezicht & Handhaving ihkv ondermijning	Het inbrengen van kennis, het deelnemen aan integrale ondermijningscontroles en de uitvoering van extra controles (en bijbehorende handhaving) specifiek in opdracht van gemeentelijke opdrachtgevers.
Omgevingsgestuurde taken regionaal		
	Vergunningen & Meldingen Milieu	
E.1	Vergunningen milieu op aanvraag en opleveringscontrole	Alle leges gebonden taken voor omgevingsvergunning milieu. Het gaat om vooroverleg en omgevingstafels, aanvraag voor een oprichtingsvergunning, aanvragen voor een wijzigingsvergunning en ook de mer-beoordeling.
E2.1	Meldingen, informatieplicht en ambtelijk maatwerk.	Het behandelen van toestemmingen, meldingen en informatieplichten milieu.
E2.2	Maatwerk, gelijkwaardigheid, route	Het behandelen van maatwerk op verzoek van bedrijven,
	Vergunningen & Meldingen Bodem	
E3.1	Bodemvergunningen overig (RE11-OW4)	Het inbrengen van gegevens in het bodeminformatiesysteem en het beoordelen van monitoringsrapporten. Ook de werkzaamheden naar aanleiding van informatievragen van initiatiefnemers, ad-hoc vragen van gemeenten, de bodembeheersnota en het bodembeleid.
E3.2	Beschikking Maatwerk bodem / toeval / zorgplicht (RE-90)	Werkzaamheden die te maken hebben met beschikking maatwerk bodem, bodem aanvragen, voorbeschermingsregels, toevalvondsten, bodemverontreiniging en de zorgplicht onder

G3.1	Controle MBAgraven (TZ-05-c)	Het uitvoeren van risicogestuurd toezicht op meldingen en informatieplichten voor graven in de bodem. Dit gaat om graven onder en boven de interventiewaarden voor bodemkwaliteit.
G3.2	Controle MBA saneren (TZ-05-d)	Het uitvoeren van risicogericht toezicht op sanering en sanerende maatregelen m.b.t. bodem.
G3.3 38	Controle MBA toepassen en opslaan grond (TZ-05e)	Het uitvoeren van risicogestuurd toezicht op meldingen en informatieplichten met betrekking op het toepassen van bouwstoffen, grond of baggerspecie.
G3.4	Controle overige OWzaken Bodem (TZ-05f)	Het houden van toezicht op niet aemelde activiteiten, op gesloten

39

Expertise- en adviestaken		
	Lucht	
K1	Luchttaken	Sectorale advisering over luchtkwaliteit, geur-/stofhinder en stikstofdepositie bij (ruimtelijke) ontwikkelingen en onderzoeksprojecten. Beleidsondersteuning om de luchtkwaliteit te verbeteren. Monitoren van de luchtkwaliteit in aandachtsgebieden met het OMLK (voor het project SLA).
	Omgevingsveiligheid	
K2	Omgevingsveiligheidstaken	Sectorale advisering over omgevingsveiligheid en beleidsondersteuning bij evenementen, ruimtelijke plannen en vergunningverlening. Het vullen en actualiseren van het register Externe Veiligheid (REV).
DB18	Ontwikkelfase REV/Beleidsontw. MOV	Projectmatige aanpak gericht op het vullen van het REV met

	Duurzaamheid en Ecologie	
K9	Advies duurzaamheid en circulair	Advisering en ondersteuning bij het gemeentelijke uitvoeringsprogramma op het gebied van duurzaamheid, met daarinbinnen de onderwerpen energietransitie, circulaire economie, klimaatadaptatie en ondergrond- of 3D scans.
DB21	Stimulering energiebesparing	Werzaamheden om energiebesparing te stimuleren en daarmee te voldoen aan de doelstellingen van de RES (Regionale Energie Strategie). Aanvullend op toezicht is dit voornamelijk bovenwettelijk en waar mogelijk ook met een koppeling naar circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit.
K10	Klimaatadaptatie	Werzaamheden in het kader van de regionale uitvoeringsagenda van Dordrecht, Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht. De basis onder deze uitvoeringsagenda zijn de zeven pijlers uit het Dordrecht, Zwijndrecht, Hendrik-Ido-Ambacht Klimaatplan.

